

ΧΑΤΖΗ ΙΣΜΑΗΛ ΑΓΑΣ (Υπερχρυσή Ελουργα Ν. Β. Δουκ. ΙΣΜΑΗΛ)
ΧΑΤΖΗ ΣΑΛΙΧ ΒΕΥΣ
ΚΑΡΑ ΟΣΜΑΝ ΑΓΑΣ
ΣΟΦΙΑΝ ΒΕΥΣ

ΣΗΛΥΡΙΑ ΕΛ -

ΚΩΜ. Ε. Π. Π. Π.

Το 1237 ο Σουλτάνος Σελίμ, υιός του Σουλτάνου Μουράτ Β', κατέλαβε την πόλη Σελίμ, φέρωντας την ονομασία της. Χ. Τσακίρ Αγάς, ο οποίος ανήκε στην

ΣΗΛΥΡΙΑ ΕΛ -

ΧΑΤΖΗ ΙΣΜΑΗΛ ΑΓΑΣ. ΚΩ ΔΑΔΟΥ

ἔμεινεν τό ρηθέν 'Ιλάμιον εἰς τῇ σουλιβρείαν εἰς τόν Χ' σαλιχ βει, ὅστις πολὺς φαρὰς εἶπεν τοὺς ἐνχωρίους νά τά λάβωσι διὰ 1000 γρο-
σίων ἢ αὐτοὶ ἀπεποιήσων, ὥστε μέχρι τό 1240 ἐμεταχειρήσθη ὁ Χ' 'Ισμαήλ
ἀγὰς τό τχιολίκιον καί εἰς τό 1241 τό ἐπώλησεν εἰς τόν σουλιβρινόν καρά 'Οσμάν
ἀγὰ, μετὰ ὁκτώ δέ ἔτη ἔκαμεν ἀγωγήν ὁ Χ' 'Ισμαήλ λέγων ὅτι τά μὲν 1866 κοιλά
29 χωράφια ἐπούλισα εἰς ἐσέ, ἀλλά τοὺς τρεῖς παχτζέδες καί τρυγίρω εἰς αὐτούς
3500 κοιλά χωράφια τά ἐκράτισα διὰ τόν ἐαυτόν μου ἀλλά ἐσύ ἀνόμως τά κατα-
κρατεῖς, ὅθεν κρησολογεῖσθέντες μετὰ τοῦ καρά 'Οσμάν ἀγὰ τοῦ Σεβασμωτάτου Σε-
χούλ 'Ισλάμ 'Απεφασίσθη ὅτι ἡ τρεῖς παχτζέδες εἶνε τοῦ Χ' 'Ισμαήλ ἀγὰ ἀλλά
τὰ 3500 κοιλά γῆς, εἶναι βακουφικὴ καί ἔσονται τῷ σουλτάν Βαγιαζήτ, ἐπειδὴ
καί δέν ἦτο ὁ Χ' 'Ισμαήλ ἀγὰς, μέ σονετίον βακουφικόν μοντασαρίση εἰς αὐτὴν
τὴν γῆν καί διάτοῦτο ὁ Χ' 'Ισμαήλ ἀγὰς δέν εἶναι ἰδιοκτήτης, καί ὁ καρά
'Οσμάν ἀδίκως τό ἐμεταχειρίζετο 8 ἔτη καί πρέπει νά πουληθῇ ἀπὸ τό Βακούφι
ἔγεινε 'Ιλάμι, καί συνετάξατο τῷ 'Ιλαμίου ἠνώρασεν τοὺς μὲν παχτζέδες ὁ καρά
ὀσμάν ἀπὸ τόν Χ' 'Ισμαήλ καί τὴν 3500 γῆν ἀπὸ τό Βακούφι. Τῷ 1248, ἔτε: ὁ ὀθωμα-
νικῷ. Αποβίβασαντος δέ τοῦ καρά ὀσμάν καί ἔμεινεν τό τχιολίκι εἰς τό εἶόν του
Σοφίαν βείν, κατὰ δυστιχείαν τῶν ἐνχωρίων, ἠπέρασεν τό ἄνω ρηθέν 'Ιλάμι τοῦ
Σελίμ Κερὰ εἰς χεῖρας τοῦ σοφίαν, καί ἅμα τό ἔλαβεν, σχεθεῖς ὅτι ἤμπορεῖ
νά λάβῃ νά κληρονομήσῃ καὶ τὰ χωράφια καὶ τὴν γῆν ἀπὸ τοὺς 'Επιβλατιανούς
δυνάμει τούτου τοῦ 'Ιλαμίου, ἤρχισεν καί ἐδιώχεν ἕκαστον ἐκ τοῦ χωραφίου του
ὥστε ἀβιάσθησαν οἱ ἐνχώριοι καί ἔκαμεν ἀγωγήν κατὰ τοῦ Σοφίαν βεί λέγοντες ὅ-
τι ἕκαστος διὰ τοῦ ἀνάχεϊρας του φενετίου, τό χωράφιον του σπύνη καί δίδων-
τες τό δέκατον εἰς τό Βακούφιον του ἐνώπιον τοῦ σοφίαν βεί καί τοῦ πατρός του
καί ἐγὼ δέν ἤρωζεν ἡ ἐπέμβασις οὐδενός εἰς Γεῖτων μας ὀνομαζόμενος σοφίαν βεί
καί κάτοχος τοῦ τχιολικίου πετχῇ καριέρι μς φέρει ἐμπόδια εἰς τά χωράφια μας

ἀποβαλὼν ἡμᾶς καὶ τὰ ἔσχατα ἀπὸ τῶν χωράφια μας, τότε δὲ γαίνεται καβαλὲς / 7
εἰς τὸ Μουφτετίον τοῦ Εὐκαφίου ὁ ταβάς ὅπως κρίνει τὸν σοφίαν Βεῖ εἰὼν Καρὰ
ὁσμάν, μετὰ τοὺς ἐπιτρόπους τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν χωραφίων των καὶ ἐπιτρόπων των
Ἰωάννην Χανζτόγλου, Νικόλαον Ἀχτζιτλογλου καὶ Κυριαζήν Ἰωάννου πληρεξουσίων
τῶν ἐκ μέρους τῶν ἰδιοκτητῶν, παρουσιασθέντες ὅθεν εἰς τὸ Κριτήριον τοῦ Εὐκα-
φίου ἀπεφασίσθη ὅπως παρατηρηθῇ καὶ κριθῇ ἡ ὑπόθεσις ἐπὶ τῆς φιλονικουμένης γ-
ῆς, ὅθεν μᾶς ἔδωσαν τρεῖς γεωμέτραις καὶ ἓναν Μουβελαν ὀνομαζόμενον (τζαρσαμ-
παλη γαφίς Ἰπραχίμ ἐφεύκτη πλαγίως καθεύμενον εἰς τὸ πακαλήκι τοῦ τζαρσαμπά εἰς
τὸ γιαγλόκ σοκάκι) καὶ τὸν Βακήφ Μουτηρή Ὀμερ Βέη ὅθεν ἐλθόντες ἐπὶ τῇ φιλο-
νικουμένη γῇ ^{τῇ περιχρῆσι τῆς ἐν δυνάμει ὡς οὐκ ἔστιν ἔργον ἀφαιρῶν μὲν τὸ ἴδιον καὶ χαλῶν} ἐγνωρίσαμεν τὸ χουτουτί ^{ἐκ τῆς περιχρῆσι} συνορευόμενα ἀμφότερα πλαγίως τὸ ὅποιον
διαλαμβάνει τὸ Ἰλαμί ὁποῦ ἠγώρασεν τὰς 3500 κοιλάς χωράφια ὡς ἀντικρὴ εἴρηται
ἔδειξεν δὲ καὶ ἕκαστος ἰδιοκτήτης τὸ χωράφιον του ἀποδεικνύοντες τὴν ἀληθινὴν
ἰδιοκτησίαν του διό τοῦ σενετίου του, ἐκάμαμεν ζάττη ταβὰ ὅτι ὁ σοφίαν πεις ἐνῶ
ἔνει 29 χωράφια τῷ ἄνθρωπῳ ἀπέκασεν ἀνῆκον τῷ τζιφλικίῳ του καὶ 3500 κοιλάς ἕτερα
ἠγώρασεν ἀπὸ τὸ παχλούλι τοῦ Βακούφι ὡς χαλῶν (ὡς φαίνεται αὐτός αἱ τρεῖς
χιλιάδες καὶ πεντακόσια κοιλάς ἦτον τῶν χωράφιων τοῦ σενετὶ κιονιοῦ καὶ ἐρμωθέν-
τος τοῦ χωρίου εὐεῖνσαν χαλῶν) ἐνῶ ἐνῶ αὐτὰ καὶ τρεῖς παχτζέδες ἔξω ἀπὸ τὰ
ἰδικά μας χωράφια ἅτινα ἕκαστος κατὰ τὸ ἀναχεῖρας του σενετίον (ἐνώπιον τοῦ
σοφίαν Βεῖ) αὐτὰ 40 ἔτη καὶ πληρῶνει τὸ δέκατον εἰς τὸ Βακούφι ὁ σοφίαν
Βεις κάμει μουταχαλέ, μουταχαλέσμεν ὁλουνσουν αὐτός δὲν ἀπεκρίθη εἰς τὸ ζαπτι
ταβὰ μας ὅτι αὐτὴ ἡ γῇ ἔχει μερὰς τοῦ τζιφλικίου μου καὶ ἐνῶ ἐγὼ ἀνέκα-
θεν καὶ ὅχι οἱ ἐπιβατιανοί, τότε τοῦ εἶπον οἱ Μιμούρδες ὅτι ἂν πραγματικῶς
αὐτὴ ἡ γῇ ὅπου λέγεις ὅτι εἶναι ὅλη ἐδική σου ἀπὸ τὸ μέρος ὁποῦ μᾶς ἔδειξες
μέχρι τῆς θαλάσσης μετὰ τὸ ἀναχεῖρας σου ὅτλακ Ἰλαμί, τί ἀνάγκη εἰς τὸν εἰς τὸ
μεσον αὐτῆς τῆς γῆς νὰ ἠγώρῃς 3500 κοιλάς ἀπὸ τὸ Βακούφι, ἐνῶ ἦσαν ἐδικός σου
καὶ ἂν ἦτον μὴρᾶς, δὲν ἔπρεπε νὰ ἔχης χωράφια ἐκτός αὐτοῦ τοῦ χουτουτίου, ἐνῶ
ἦτον τὸ σενετίον μὴρᾶς διὰ τὴν νὰ κάμης ταβὰ ὅτι εἶναι χωράφια ἐκ τὰ πονηρὰ διό-
τι (ὁ μὴρᾶς δὲν εἶναι συνχωρημένον νὰ καταμέμνηται σπῆνται τάμεν 29 χωράφια σου
οσίνωνται πού εἶναι καὶ αἱ τρεῖς χιλιάδες καὶ 500 κοιλάς χωράφια σου εἶναι
ἐντός τοῦ χουτουτίου τρογῆρῳ εἰς τοὺς παχτζέδες σου, καὶ αὐτὴ ἡ γῇ εἶναι τῶν
ἐπιβατιανῶν μετὰ ἀναχεῖρας των σενετία, ὅθεν μᾶς ἐζήτησαν μαρτύρους, ὅτι ἀνέ-
καθεν τὰ περῶμεν ἡμεῖς, καὶ ἐπὶ τούτου ἐνώπιον τῶν ἄνω ρηθέντων Μειουρίδων καὶ

καὶ ἐνώπιον τῶν Μεγλίσιων Μέτρας τζεκμετζέ καὶ Συλιβρείας Κριτὴν, καὶ τοῦ
Καιμακάμη Μετρῶν, ἦλθαν πολλοὶ Μάρτυρες ἐξ ὀθωμανῶν οἵτινες ἐμπαρτύρησαν ἐ-
καστοῦ μας τὴν ἰδιοκτησίαν καὶ τὸ μετενείρησαν ὡς ἐκτοῦτου ὁ μὲν Καιμακάμης
μὲ τὸ Μεγλίσι τῶν Μετρῶν μᾶς ἔδωσαν ἕναν Μετπάτάν, καὶ ὁ Κριτὴς τῆς συλιβρείας
ἕνα Ἰλάμι, ἐ*βεβαιοῦντα* πᾶ δίκαια μας καὶ ὅτι ἔχει ὁ σοφίαν Βέις ἔχει ἄδικον
αὐτὰ ἀναφέρει τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸν Εβκῶφ Μουφετισή παρὰ τοῦ ὁποίου Ἐβκῶφ Μου-
φετισί τὰ ἐλάβανεν ὑστερον καὶ στέκωνται καὶ αὐτὰ εἰς τὸν εἰρημένον κύριον
, παρουσιασθέντες δὲ ἐνώπιον τοῦ Ἐβκῶφ Μουφετισί πικῆλλῶ κεκμηῶ εἰς μετ τούς
εἰρημένους μεμούριδες καὶ μὲ τὴν χάρταν, σενέτια καὶ Ἰλάμι καὶ μετπάτᾶ, Ἀνε-
φερον οἱ Μεμούριδες τὰ πρακτικὰ ἔργα καὶ συνεπείγ μᾶς ἡρώτουν ἀμφοτέρους οἱ
Κριταί καὶ ἀπαιτούσαμεν, αὐτὸς εἶπεν ὅτι αὐτὰ σενέτια οἱ Ἐπιβατιανοὶ ἐγέλασαν
ἐν ὅς ὀλίγου καιροῦ τὸ Βακούφι καὶ ἔλαβαν αὐτὰ τὰ σενέτια ὡς μαχλούλια ἐνῶ
αὐτὴ ἡ γῆ, μὲ αὐτό τὸ ἀναχειρας μου Ἰλάμι, εἶπα ἀνέκαθεν τοῦ τζιφιλικίου μου
Μηρᾶς, (διότι τὰ σενέτια μας εἶναι ἐπισυμώτερα εἰς τὸ 1236 ὀθωμανικόν ἔτος,
ἐνεκα εἰς αὐτὴν τὴν ἐποχὴν ἐκάη τὸ χωρίον μας ὅλον καὶ ἐκάησαν καὶ τὰ σενέτια
μας καὶ μᾶς ἔδωσαν αὐτὰ καινούρια ἀπὸ τὸ Βακούφι μὲ Ἰλάμι τοῦ Ἐβκῶφ Μουφετί
"τὸ ὅποῖον σαίνεται εἰς τὸν Βακουφικόν κώδικα τοῦ χωρίου μας" ὡς ἀνέκαθεν
μαχλούλια, διὰ νὰ μὴ βγάξουν τὰ πολεὰ καγίδια καὶ ἀργεῖ, μᾶς ἔδωσαν μὲ τοι-
οῦτον τρόπον καὶ ἔνοσαν τὰ σενέτια μας ὡς ἀνέκαθεν Μαχλούλια αὐτὰ πουλοῦν-
ται εἰς τὸν μὲν καὶ εἰς τὸν δέτῃ δημοπρασίᾳ) τότε τοῦ εἶπαν οἱ κριταί ὅτι ἐάν
ἐντὸς αὐτῆς τῆς περιοχῆς δὲν εἶχε τὸ Βακούφι πρᾶγμα νὰ πωλήσῃ εἰς τοὺς ἐπι-
βατιανούς, διότι ἦτον δικός σου μηρᾶς, ἐσύ διατί καὶ ὁ πατέρας σου ἐντὸς αὐ-
τῆς πάλιν τῆς περιοχῆς ἠγάρασε 3500 κοιλὰ χωράφια, ὃ ἐστὶ αὐτῶν τὰ χωράφια
καὶ τὰ ἐδικὰ σου 3500 κοιλὰ ἦτον ὅλα αὐτὰ Μαχλούλια καὶ εἰς μὲν τούς Ἐπιβα-
τιανούς ἐπώλισαν αὐτὰ εἰς τὸ ἔτος 1236 εἰς ἑσέ δὲ ἐπώλισαν τάς 3500 κοιλὰ εἰς
τὰ 1248. Ἄλλὰ διὰ νὰ γείνη ἐπισυμώτερον ἐδιέταξαν καὶ ἔβγαλαν τὰ καγέτια τὰ πα-
λεὰ τῶν σενετίων μας καὶ καθῶς στέκωνται εἰς τὸν ἴδιον κύριον τόν ὁποῖον εἰς τὸ
τέλος θέλεις εἶδεῖς καὶ εἶδα ὅτι ἐκ τοῦ 1100 ὀθωμανικοῦ ἔτους εἴχουμεν εἰς τὴν
ρηθεῖσαν περιοχὴν χωράφια τότε τὸν ἠρώτησαν τί θα εἰπεῖς αὐτάί τὰ ἔχουν 150
χρόνια ἀναχειρας των αὐτὰ τὰ χωράφια, ἄραγε μήπως καὶ τὰ ἐκράτησε ἐσύ καὶ τὰ

ἐσπερνες μέ ^{καὶ} ἢ αὐτοὶ τὰ εἶχον ἀπόσέ μέ ^{οὐκ} κατά τὰ σενέτια των
 ὅπως φαίνονται νά εἶναι ἐδικά των χωράφια, ἔμεινεν αὐτός ἀναπολόγητος, καί ἄ-
 λαζε τόν ταβά του εἰς κάθε Μουραφάν λέγων πότε ἄλα καί πότε ἄλα, πειδὴ δέ 18
 μῆνας ἐκρυσολογούμεθα εἰς τό 'Εβκάφι καί δέν ἐγείνετο καμία ἀπόφασις ἀναφέρ-
 ῑμεν πολάκις εἰς τό Μεγάλον συμβούλιον 'Αχκιάμι ατλιε καὶ Τέλος ἀποφάσισαν
 τό 'Εβκάφη καί μᾶς ἔκαμαν χεβαλε τήν ὑπόθεσιν νά θεωρηθῇ ἐνώπιον τοῦ Δεβασμι-
 ωτάτου καί Νομοκράτορος σεχοῦλ 'Ισλάμ, φοβηθεῖς οὖν ὁ Σοφιάν Βεῖς ὅτι θέλει
 φανεῖ ^{τό} ἄδικον του ἐπιώρησεν ἐπίτροπον τόν Σέχ ράπιτ ἐφένδη Κασιμπαλή, ἐπίσης
 καί ἡμεῖς ἐδιωρήσαμεν ἐπίτροπον νά συγκρίνεται ὁμοῦ μέ ἡμᾶς τόν 'Ελιάζ Βεῖ
 τεβέογλουγιουκουσλοῦ, καὶ οὕτω κρυσολογισθέντες ἐνώπιον τοῦ σέχ ράπλιεσλάμ ἐδιώ-
 ρησεν νά θεωρηθῇ εἰς τό τακί ^{ἔμεινεν} τοῦ ρούμελι καζασκερί ὅπου καί κρινόμε-
 νοι, ἐν τῇ διαστήματι ἤθελεν νά ἀποπερατωθῇ ἡ ὑπόθεσις, θιότι μᾶς ζήτησαν
 (ζηληγετιμῆζε 'Ισπατ) ὁ Σοφιάν Βεῖς ἀποφέντας ἀπεβίωσεν, ὥστε ἡ δίκη ἔμεινεν
 μέχρι τοῦδε οὕτως. σημείωσε ὁμως καί εἰς τὴν μεταξή τῆς διαδικασίας καί μετὰ
 εἶναι τὰ χωράφια ἀναχεῖρας μας καί στείρωται ἀπὸ τοὺς ιδιοκτήτας των τό δέ ζαπτι
 τοῦ ταβά εἶναι εἰς τό Βακίε τοῦ ρούμελι καζασκερή.

ἡ χάρτα

- τό φερμάνειον τοῦ 1141 εἶναι ὅπως ἄχρηστον κατά τὸ πλατέως ἐσημειώθη
 τό Ἰλάμ, τοῦ Κριτοῦ τῆς συλταρείας

ὁ μαζκατᾶς τοῦ Καϊμακάμη

τό τέρκικάρη τῶν σενετίων τὰ καγέτια

τό καγέτη τοῦ 'Ιλαμίου τῶν 500 ὅπου ἠγάρασεν ὁ Καρά ὁσμάν

στέκονται χάριν φυλάξεως

• εἰς τόν κύριον

τὰ σχέδια τῆς χάρτας βλέπε ἄντικρη

οἱ λοκαριασμοὶ τῶν ἐξόδων εἰς Σελ. 362